

Priručnik za radikalnu empatiju

Pozdrav,

i hvala ti na pažnji. Klijanjem sjemenki prije tri godine započela sam ovaj rad, i evo me ponovo tu, u *vrlo* drugačijoj jeseni, klijem opet sjemenke, možda mi ovaj put kad ih posadim, njihove biljke neće usahnuti za mjesec dana. Ovo se istraživanje bavi iskustvom življenja antropocena, narativima prirode i ljudskih utjecaja na globalni ekosistem, te nadasve bavljenjem ekologije. U svojoj knjizi o dubokom vremenu, geologinja Marcia Bjornerud govori i o tome kako je opsesija kasnog kapitalizma bezvremenošću, vječnošću i mladošću uzrokovana, međuostalim, krizom imaginacije te inherentnom nevoljkošću takvog sustava za prilagodbu promjeni. Slične ideje o umoru imaginacije spominjale su i druge autorice poput Anne Tsing, Donne Haraway, Rebecce Solnit, Silvie Federici i drugih (čije bih knjige preporučila onima koji osjećaju anksioznost nad našim ekološkim budućnostima).

Radim ovo istraživanje zato što ne znam kako živjeti na ovom planetu u ovom trenutku, a ovdje uobičajeno prisutne priče nisu mi zadovoljavajuće. Primjećujem da, kad se govori o klimatskim promjenama, kolektivno često zamišljamo apokalipse, civilizacijske kraheve ili beskonačno nasilje. Stvarno? To su jedine priče o budućnosti koje zamišljamo? Naš planet *jest* oštećen, što zahtijeva brojne, teške i velike prilagodbe, ali distopije *nisu* jedine budućnosti koje ovdje mogu živjeti.

Tehnološki napredci sami po sebi ne mogu zaustaviti zagrijavanje permafrosta, kao što ni milijuni recikliranih plastičnih vrećica ne mogu zaustaviti koraljne grebene od izumiranja. Ali ono što bi moglo pospojiti sve ove komadiće jest prilagodljiviji narativ priče o prirodi i odnosu ljudskosti spram nje. Inzistiram na riječi *priča*, jer njezin semantički sloj fikcije omogućuje prostor slobodan za zamišljanje koje lakše biva izvan kapitalističke imaginacije. To je spomenuto *bajanje* ekologije.

Priručnik je pokušaj ovakvog bakanja. Kad razmišljam o budućnostima, stvari su često najviše pitanje organizacije. Ima poprilično dobrih oblika organizacije u načinu na koji narove sjemenke stanu u narovu kožu. Načina na kojeg lactobacillus fermentira povrće, bazaltni kamen reagira s ugljičnim dioksidom ili morske životinje s ritmom plime i oseke. *To su priručnici za bakanje i življenje*. No nije ih dovoljno samo gledati ili slušati, već je ulog u naše ljudske budućnosti razvijanje prijateljskih međuodnosa s ovakvim komplementarno-ljudskim entitetima. Mi bismo svi mogli postati radikalni, temeljiti - ali u brizi, empatiji za sve ono što formira spektar prirode čija smo mijena, uključujući i našu ljudskost.

Htjela bih da na ovoj izložbi pričamo kamenje,
Teuta

Priručnik je dio modularnih izložbi nastalih u sklopu istraživanja o bakanju ekologije *Era Presvlačenja Paukova*.

Hvala Nicole Hewitt, OZAFIN ALU, Slavici Budimliji, Leonidi Kovač, Angeli Rawlings, Valentini Butumović, Ivi Korenčić, Tinu Dožiću te svima ostalima koji su mi pomogli, podržali me, bajali sa mnom ekologiju kroz razne trenutke ovog istraživanja ili to i dalje čine. Također hvala svim „ne-ljudskim“ entitetima koji su sve ovo učinili mogućim.